

De Wildenborch

Op de toegangspoort van de begraafplaats te Vorden waar zich het graf van A.C.W. Staring bevindt staat de veelzeggende tekst:

***Uit nacht rijst morgenrood:
Het leven uit den dood.***

Deze dichtregels zijn geschreven door dezelfde dichter die er ligt begraven en kunnen in overdrachtelijke zin ook op de Wildenborch slaan; het Huis waar hij het grootste deel van zijn leven heeft gewoond, verbergt in zich nog de voorpoort die toegang gaf tot het van oorsprong middeleeuwse kasteel. Dat is bij herhaling verwoest en opgebouwd, gesloopt en hersteld, tot een ruïne vervallen en uitgebreid. De jongste lotgevallen van het Huis zijn wat gelukkiger dan dat van zijn roemruchte voorganger. Het is onlangs in opdracht van de gelijknamige stichting gemoderniseerd, geheel gefinancierd uit eigen middelen.

Kasteel de Wildenborch. Foto: Jennine Staring.

Thans wordt de Wildenborch bewoond door Jennine Staring en haar echtgenoot Evert-Kees van de Plassche. Zij hebben de laatste jaren deze ingrijpende renovatiewerkzaamheden laten verrichten, zowel in het Huis, dat steevast als kasteel wordt aangeduid, als in het bouwhuis. Alle leidingen zijn vernieuwd. De woonruimten, keukens en badkamers zijn aan de levensstandaard van deze tijd aangepast. Aan de voorzijde werd – in harmonie met het gebouw – een lifftoren geplaatst, om het kasteel ook toegankelijk te maken voor mensen die slecht ter been zijn.

Het echtpaar Van de Plassche-Staring laat het hier niet bij. Ook in de tuin en het parkbos (23 ha) wordt groot onderhoud verricht. Activiteiten die de komende jaren hun volle aandacht zullen vragen en die nodig zijn om hun geliefde Wildenborch ook voor komende geslachten te bewaren.

In dat opzicht treedt men in het voetspoor van Jennine's vader, ir. Damiaan Maurits Winand Staring. Hij kwam in 1971 op de Wildenborch wonen met zijn echtgenote Elise Margaretha Valken. Ook hij zorgde voor noodzakelijke bouwkundige verbeteringen. In 1976 besloot men de gebouwen en het landgoed onder te brengen in genoemde familiestichting, Stichting de Wildenborch geheten. Zo hoopte men het behoud van de Wildenborch voor de komende generaties te kunnen waarborgen. Jaren volgden, waarin zowel het huis als het park, dat de kern van het landgoed vormt, werden onderhouden met inzet, liefde en toewijding.

De verknochtheid van de familie Staring aan de Wildenborch kan gezien worden als een traditie die teruggaat tot in de 18de eeuw. In 1780 is de Wildenborch door aankoop eigendom geworden

Ayolt en Lide Brongers in de bibliotheek van kasteel de Wildenborch. Foto: De Stentor/Yvonne Pieters.

van kolonel en kapitein ter zee Damiaan Hugo Staring en diens vrouw Sophia Wynanda Verhuell. Aan de eerdergenoemde voorpoort lieten zij vleugels bouwen en er ontstond een landhuis van allure met een markante uitbouw aan de voorzijde.

Damiaan Hugo Staring overleed al een jaar na de aankoop. De meest ingrijpende verbeteringen vonden daarna rondom de Wildenborch plaats op initiatief van zijn enige zoon Antoni Christiaan Winand Staring. Deze had aan de universiteit van Göttingen landbouwhuishoudkunde gestudeerd en wendde onder meer als erfmarkerichter van de marke Barchem zijn invloed aan voor de ontginning van de omliggende veengebieden ten behoeve van de landbouw en de bosbouw. Hij liet de Barchemse Veengoot graven en nam een aanzienlijk deel van de kosten voor zijn rekening. De Veengoot zorgt voor de afwatering van het Zwarte Veen, een gebied tussen de Wildenborch en

Barchem. Mede daardoor kon ook het landgoed worden ontwaterd en verdwenen de moerassen. Geleidelijk aan werden ook de oude boerderijen door nieuwe vervangen. Ruim 200 jaar is de naam van de familie Staring, afgezien van een korte onderbreking, aan de Wildenborch verbonden gebleven.

Dat A.C.W. Staring met zijn moderniseringsdrang niet altijd de nodige medewerking kreeg van de boeren in de streek illustreert hij op onnavolgbare wijze in het gedicht over “de hoofdige boer”, toepasselijk Stuggink genaamd. Een gemakkelijke geschiedenis, die hij in Almen situeert, over een boer die weigert over een nieuw gebouwde brug te gaan, en volhardt om door de voorde te lopen, zeggend: “Bouwt gij een brug om droog te gaan? Ik kom er ook, met laarzen aan!”

Jaarlijks organiseert de zogeheten Kapelcommissie in de zomermaanden Staring-avonden in de kapel

op de Wildenborch. Dan worden er gedichten voorgedragen uit het werk van A.C.W. Staring, tevens een korte lezing gehouden, vaak ondersteund door lichtbeelden en volgt traditiegetrouw een bezoek aan de indrukwekkende tuin van de Wildenborch dat samen met het parkbos de status van een beschermd monument heeft.

Onlangs heeft Ayolt Brongers (72) de cultuurhistorische bibliotheek van het gerenoveerde kasteel De Wildenborch geïnventariseerd. Wat hem heeft verast, is hoe die bibliotheek met name de kunsthistorische interesse weerspiegelt van Dolf Staring (1890-1980). Vijfendertig jaar lang is de bibliotheek van De Wildenborch onaangeroerd gebleven. De ouders van Jennine Staring hebben de ruimte al die jaren in dezelfde staat gehouden als Dolf Staring die had achtergelaten, toen hij met zijn vrouw in 1971 naar de naastgelegen Hoppenhof verhuisde. “Er lagen zelfs nog onuitge-

pakte pakjes”, vertelt Jennine van de Plassche-Staring, sinds maart 2005 bewoonster van De Wildenborch. Zij vroeg Brongers en zijn vrouw Lide de bibliotheek van haar oudoom Dolf te ordenen en toegankelijker te maken. En om ruimte te maken voor haar eigen boeken; tenslotte is ze schrijfster van kinderboeken en boeken ten behoeve van het onderwijs.

In hun voormalige bureu Ayolt en Lide Brongers vonden Jennine en haar man Evert-Kees de ideale deskundigen om dit karwei op zich te nemen. Brongers, van origine scheikundig archeoloog, is al sinds zijn twaalfde verzamelaar van cultuurhistorische boeken en inmiddels beheerder van de grootste particuliere bibliotheek van Nederland op dit gebied.

Tuinbezoek 2007

Een deel van het landgoed, m.n. het parkbos, is vrij toegankelijk. De aangelegde tuinen in Engelse landschapsstijl, die achter het huis liggen, zijn alleen op bepaalde dagen en onder deskundige begeleiding te bezichtigen.

Data openstelling:

* **Open dagen 1e en 2e Pinksterdag (27 en 28 mei)**

* **Staringavonden: 26 juli en 2 augustus**

* **Rondleidingen op donderdag 17 mei (Hemelvaartsdag) en op zaterdag 9 juni en zaterdag 4 augustus**

* **Groepsrondleidingen**

* **Groepsarrangementen**

Zie voor nadere informatie www.wildenborch.nl

* Met dank aan Jenny Polman, verbonden aan dagblad *De Stentor*, en de heer en mevrouw Van de Plassche-

Staring. Van hun teksten heb ik dankbaar gebruik gemaakt bij de samenstelling van het voorgaande artikel.

Tuin bij kasteel de Wildenborch. Foto: Jennine Staring.